

**Svar på fråga 2025/26:887 av Anna Wallentheim (S)
Kriminalvårdens kapacitetsbehov**

Anna Wallentheim har frågat mig hur jag och regeringen avser att säkerställa att utbyggnaden av kriminalvårdskapacitet i Sverige fortsätter i den takt som krävs för att möta det långsiktiga platsbehovet, och vilken kapacitet jag och regeringen bedömer att anstalten i Halltorp kommer att bidra med när anläggningen är fullt utbyggd.

Beläggningssituationen inom Kriminalvården är mycket ansträngd. Det beror på att utbyggnaden av myndigheten inleddes alldeles för sent, vilket i sin tur beror på felprioriteringar och uteblivna beslut från tidigare socialdemokratiska regeringar. Samtidigt innebär regeringens omläggning av rättspolitikerna att fler kommer sitta i fängelse och under längre tid än idag.

Regeringen och Kriminalvården arbetar intensivt och målmedvetet för att komma till rätta med den ansträngda beläggningssituationen och för att skapa goda förutsättningar för en omfattande expansion som präglas av hög säkerhet och

effektiva återfallsförebyggande insatser. Mellan 2023 och 2028 beräknas Kriminalvårdens anslag öka med 123 procent, från 14,1 till 31,5 miljarder kronor. Och under mandatperioden har regeringen fattat beslut om hyresavtal som omfattar mer än 6 300 platser, vilket motsvarar nästan nio Kumla-anstalter.

Nu är det angeläget att expansionen fortsätter och underlättas genom effektivare arbetssätt och processer för en snabb och kostnadseffektiv expansion som motsvarar behovet. Här är samarbetet mellan berörda aktörer helt avgörande – Kriminalvården, kommuner, fastighetsföretag, byggföretag och andra. I februari 2025 utsåg regeringen en nationell samordnare med uppdrag att stödja utbyggnaden av Kriminalvården, och bidra till att hålla uppe tempo och tillvarata alla möjligheter framåt i relationerna mellan myndigheten och andra relevanta aktörer. I april 2026 beslutade riksdagen om lagändringar som bedöms ge bättre förutsättningar för en snabbare, mer flexibel och effektiv utbyggnad av kriminalvårdsanstalter och häkten (prop. 2025/26:209 En snabbare utbyggnad av kriminalvårdsanstalter och häkten). En utredning är tillsatt som ser över hela fängelse- och häkteslagstiftningen för att möjliggöra en modernare, effektivare och mer flexibel verksamhet i Kriminalvården.

Utöver det ser vi till att avsevärt fler intagna som är utländska medborgare ska avtjäna fängelsestraff i sina hemländer genom ny lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2025. Förra sommaren tecknade Sverige ett avtal med Estland om hyra av platser i anstalten i Tartu för upp till 600 intagna från Sverige och

nödvändiga lagändringar har nyligen godkänts av båda ländernas parlament. De första intagna planeras för transport till Estland i slutet av sommaren.

Vad gäller Halltorp och Kalmar beslutade regeringen den 11 september 2025 om medgivande för Kriminalvården att ingå ett 25-årigt hyresavtal för anstalten, omfattandes ungefär 430 platser. Vid spadtaget för byggprojektet samma dag uttryckte jag min och regeringens glädje över att den dåvarande generaldirektören gett mig besked om att myndigheten hade planer på att utöka anstalten med ytterligare drygt 200 platser och dessutom avsåg att undersöka intilliggande fastigheter för ytterligare möjligheter.

Med det sagt är det Kriminalvården som har ansvaret för sin lokalförsörjning inom de ekonomiska ramar som myndigheten tilldelas. Det är Kriminalvården som beslutar hur och var verksamheten ska utökas.

Stockholm den 17 juni 2026

Gunnar Strömmer